

T. C.
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ

COĞRAFI İŞARET TESCİL BELGESİ

Tescil No : 48
Başvuru Tarihi : 06.05.2002
Başvuru No : C 2002/009
Yayın Tarihi : 03.08.2002
Türü : Mahreç İşareti
Başvuru sahibinin kimliği : Damal Kaymakamlığı
Köylere Hizmet Götürme Birliği
Başvuru Sahibinin Adresi : Damal Kaymakamlığı ARDAHAN
Coğrafi İşaret : DAMAL BEBEĞİ
Coğrafi Sınırları : Ardahan'ın Damal İlçesi ve Köyleri
Kullanılacağı ürün : El işi bebek kıyafetlerle giydirilmiş bebekler

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret 03.08.2002 tarih ve 24835 sayılı Resmi Gazete'de ilan edilmiş ve hakkında herhangi bir itiraz alınmamış olması nedeni ile 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 03.08.2002 tarihinden geçerli olmak üzere kesinleşerek tescil edilmiştir.

Selim Mustafa ŞENGÜN
Enstitü Başkanı 04/4

Şb. Md. 31/08/02
Dai. Bşk. 31/31/02
Ens. Bşk. Yrd. 31/08/02

TÜRK PATENT [] ENSTİTÜSÜ

DAMAL BEBEĞİ

Coğrafi İşaret Türü	: mahreç işareti
Kullanım Biçimi	: Markalama
Üretim Alanı	: Ardahan'ın Damal İlçesi ve Köyleri.

Ürünün Tanımı : Damal yöresinde 45-50 yaş üzeri bayanların günümüzde de giydiği bu kıyafetlerin giydirildiği tahta ve plastik bebeklerdir.

Ayırt Edici Özelliği : Yörede bebeğe giydirilen kıyafetlerin el ile işlenmesi yoluyla üretilen, boncuk işlemeli ve altın, gümüş ve boncuklarla süslü başlıklar, boncuklardan yapılmış göğüslük, yöresel motifler işlenmiş önlük, üçetek entari, yöresel motiflerle süslü yünden örülmüş çoraplar ve kola takılan bilek kısmı tasmalı, üst kısmı büzme lastikten geniş kolçaklardan kaynaklanan tamamen el işi olan yöresel üç etek kıyafetidir.

Düzenleniş Şekli ve Kullanılan Malzemeler: Üç etek (peşli/üç peşli/Saya), koton kumaştan, astarlı olarak entari şeklinde dikilip, diğer iki eteğin arka bel kısmından her iki tarafa peş yapılır. Üç etek entariye saya, onun üzerine giyilen kolsuz üstlüğe yelek, kollu üstlüğe cepken denir. Önleri ve etek çevreleri zincef süslüdür. Ön etekleri ya düz olarak serbest bırakılır ya da önden kaldırılarak etek uçları arkadan birleştirilir. Etek uçlarını kaldırınlarda öne, kadife üzerine yöresel motiflerle işlenen önlük bağlanır. Üç etekle birlikte Göynek, şalvar ve fermane/üstlük giyilir. Ayrıca, dikdörtgen biçiminde olup, bele bağlanarak eteklerle peştemal da giyilmektedir. Üç etek arasında kullanılan eteklerin biri önden arkaya, ikincisi arkadan öne bağlanır. Biri önde, diğeri arkada olmak üzere birbirini takip ederek beş tane üç etek entarisi üst üste giyilir. Üç etek entari ile birlikte kullanılan eteklerden, öndekine düz örtü, arkadakine belleme denir. Etek ve yeleklerin hepsi astarlıdır. Göynek eteğin beden kısmı beyaz bez, eteği renkli kumaştır. şalvar pazenden olup, pijama gibi dikilir ve paçaları çorap koncuna sokulur. Arkadan giyilen entarilerle eteklerin renkleri kat kat görünür. Kola, bilek kısmı tasmalı, üst kısmı büzme lastikle, karışık renkteki kumaşlardan yapılan zincefli kolçak takılır. Kolçağın ortası bir bağ ile hafif sıkılarak boğum yapılır. Kolçak rengi göğse takılan boncuk işlemeli Tor ile uyumlu olmalıdır. Çeşitli renkteki boncuklarla ve yöresel motiflerle işlemeli göğüslük/döşlük/tor tamamlayıcı bir süstür. Yukarıdaki bir bağ ile boyuna geçirilip, alt uçları birer bağcıkla arkadan bağlanır. Koyu renkli genelde siyahtır. Yaşlı veya dul kadınlar takar. Genç kadınlar tamamen boncuktan yapılmış tor kullanılır. Göğüslük boncuklarla sık bir balık ağı gibi dokunup geometrik şekillerle renklendirilir. Yanlarına çepeçevre bir veya iki sıra zıt renkli iplik kullanılarak, renkli veya beyaz düğmeler dikilir. Saya üzerinden bele, iple motif verilerek işlenen kuşak bağlanır. Giysiler örme boncuk süslerle zenginleştirilir. Kemer, giysiler üzerine boncuk ve düğmelerle işlenmiş olarak bele bağlanır. Kemerler, çeşitli saç bağları, baş süsleri, bilezikler, göğüslükler

hep renkli boncuklardan yapılır. Gümüş hamaylı, kehribar veya iri boncuklardan kolyeler ve altınlar ile boyun, dizi dizi boncuk ve savatlı gümüş bileziklerle kollar süslenir. Kola takılan boncuk, dizilerine kol boncuğu denir.

Yeni evli gelin ile 8-10 yıllık evli genç kadının başlığı birbirine benzer. Gelin başı evlendikten 3 gün sonra kadın başı olarak düzenlenir. Baş, üzerinde sakandırık (çene bağı) ve yeni bir fes üzerine kenarları ve arkaya gelen köşesi ufak boncuklarla işlenmiş beyaz bir örtü köşegenden katlanarak örtülür ve çene altından geçirilerek tepe bağlanır. Buna keten denir. Ketenin üzerine yağlık denilen 3 adet krep, köşesinden katlanarak 8-10 cm'lik şeritler halinde kıvrılır ve fesin çevresine sarılır. Saçların üzerine, boncukla, motif şeklinde dolukipi yapılarak keten üzerinden sallandırılır. Başlık; alın kısmı boncuk işlemeli, üzeri yemeni ile sarılarak yapılır. Başlıkların hepsinde başa önce bir terlik (tertoplayan)/fes gelir. Kadın başlıkları terlik üzerine çeşitli ipek, keten, tül gibi malzemedan değişik renkteki örtüler bağlanarak ve çeşitli takılarla süslenerek yapılır. Çeşitli yöntemlerle başa yükseklik verilir. Başlıkların hepsi altın gümüş veya boncuklarla süslenir. Ayrıca başlığın iki yanına tutturulmuş, kulakların önünden ve çene altından geçen süslü bağlar bulunur. Kadının ekonomik durumuna göre altın gümüş, boncuk dizilerden ve kumaştan yapılır.

Çorap: Renkli, orlon ve yün iplerle örülerek motiflerle süslenir.

Denetim Esasları : Bebek üretim atölyelerinde üretilen bebekler en az yılda iki (bir) defa, ihtiyaç duyulduğunda ve tüketici şikayetleri üzerine her zaman 2 ila 4 kişi olmak üzere Damal Kaymakamlığı tarafından oluşturulan komisyon tarafından denetim yapılır. Denetim sonucunda ilgili rapor hazırlanır.